

THOMAS SIFFER

**INTERMEZZO
ITALIANO**

MEDIAMAN WORDT BOER

 | LANNOO

In memoriam Giovanni.
Grazie Tonino.
Per Els.

THOMAS SIFFER
INTERMEZZO
ITALIANO
MEDIAMAN WOROT BOER

LAMOND

Inhoudstafel

Proloog - 09

Deel 1 Zomer

- HOOFDSTUK 1** Van de hoge duikplank - 12
- HOOFDSTUK 2** Tijd is een relatief begrip - 19
- INTERMEZZO** Ik moet nog veel leren (1) - 23
- HOOFDSTUK 3** Een jaar overzitten - 25
- INTERMEZZO** Ik moet nog veel leren (2) - 33
- HOOFDSTUK 4** Het zorgvuldige kweken van onkruid - 35
- INTERMEZZO** Ik moet nog veel leren (3) - 44
- HOOFDSTUK 5** AAP, MIES, bladluis, homo - 45
- HOOFDSTUK 6** Verloren onschuld - 54
- INTERMEZZO** Ik moet nog veel leren (4) - 61
- HOOFDSTUK 7** Hij gaf haar een traan - 62
- HOOFDSTUK 8** Lijken in de kast - 70
- HOOFDSTUK 9** Manoeuvreren in een kaartenhuis - 75
- INTERMEZZO** Ik heb al veel geleerd (1) - 113

Deel 2 Herfst

- HOOFDSTUK 1** Inbrekers op bezoek - 116
- INTERMEZZO** Ik heb al veel geleerd (2) - 126
- HOOFDSTUK 2** Opnieuw inbrekers op bezoek - 127
- HOOFDSTUK 3** Horen, zien en vooral zwijgen - 136
- INTERMEZZO** Giovanni vertelt (1) - 150
- HOOFDSTUK 4** Olijven, olijven, olijven - 152
- INTERMEZZO** Giovanni vertelt (2) - 162

Deel 3 Winter

HOOFDSTUK 1 Onveiligheid is een gevoel - 164

INTERMEZZO Giovanni danst - 175

HOOFDSTUK 2 Geadopteerd door een zwerfhond - 178

HOOFDSTUK 3 Met brandend kruis - 185

HOOFDSTUK 4 Het fundament zakt weg - 189

Deel 4 Lente

HOOFDSTUK 1 Verhuizen naar een boomtent - 198

HOOFDSTUK 2 De zwerver schiet een fazant - 207

HOOFDSTUK 3 Els wordt Zuid-Italiaanse - 215

HOOFDSTUK 4 Forever - 222

Epiloog - 237

'But I ride by night and I travel in fear
That in this darkness I will disappear'
Bruce Springsteen, *Stolen car*

'Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura,
ché la diritta via era smarrita.'
Dante Alighieri, *Divina Commedia*

Proloog

‘Die kast gaat niet mee op het dak.’

‘Toch wel.’

‘Niet wel. Ik ga niet tweeduizend kilometer rijden in een champagnekleurige BMW 5 met crèmekleurige leren zetels, met op het dak een buffetkast van honderdtachtig bij vijftig bij vijftig.’

‘Anders wat?’

‘Anders niets.’

‘O ja?’

‘O ja. Je mag die kast kopen, op voorwaarde dat ik ze niet op het dak moet meenemen.’

Ik ben al doodbeschaamd dat ik mij ooit een champagnekleurige BMW liet aanpraten. Bind daar nu een kast op en ik durf niet verder te leven. Ski’s gaan nog. Ski’s op het dak, dat zégt iets. Dat zegt: ‘Ik ben een succesvolle manager op weg naar Val d’Isère.’ Een kast? Op een BMW? Dat zegt: ‘Ik ben een Turkse kapper op weg naar mijn schoonfamilie in de bergen van Cappadocië.’

Ik ben een loftsociëalist, dus ik mag zulke dingen zeggen.

We staan in een winkel met spullen die ooit ordinaair waren en nu hip zijn en ik zeg tegen mijn vrouw dat zij eerst op zoek moet naar transport en dat ik dán bereid ben zo veel briefjes van honderd uit mijn zakken te halen voor die vintage kast waar ze al drie keer naar komen kijken is. Wij hebben alleen maar een gezamenlijke rekening, dus had ik moeten schrijven ‘uit onze zakken’, maar in onze relatie ben ik verantwoordelijk voor de uitgaven. Anders hadden

wij ons nooit een champagnekleurige BMW 5 met crèmekleurige lederen zetels kunnen laten aansmeren. En straks misschien die kast.

In ieder geval gaat dat meubel dus niet mee op het dak van mijn auto. Ik heb mijn principes en daar houd ik mij aan.

Een kwartier later keer ik terug van de bank met een enveloppe vol cash, heb ik de vintage buffetkast braaf betaald en vraag ik mij af waar de sleuteltjes van ons dakrek liggen. Ik heb namelijk een vrouw die ooit geroepen heeft: 'Het is nooit aan geweest tussen ons en nu is het zeker uit!' En toen waren we al zestien jaar gelukkig samen. Ik kan me dat risico geen tweede keer veroorloven. Ook al zijn we nu getrouwd. In Italië. In het dorp waar we volgende week gaan wonen.

Trouwens, een meubel op het dak van een patsersbak van een executive, dat zegt ook: 'Ik trek me niets aan van wat de mensen van mij denken.'

Niet dat dit waar is, maar kom.

Deel 1

ZOMER

HOOFDSTUK 1

Van de hoge duikplank

Dit is misschien het lelijkste gehucht van Italië. Reis het hele eind naar de hak van de laars. Blijf in de buurt van de zee. Zoek vervolgens een morsige vlek asfalt met daarrond enkele vale woonkazernes en een fabriekspand waar olijfolie wordt geperst. En je hebt het gevonden. Mijn nieuwe thuis.

Deze verzameling mistroostigheid werd in de vroege jaren vijftig te midden van eindeloze velden gekwakt en ligt daar sindsdien te bakken en te braden. Toen werden hier enorme landerijen van de adel herverdeeld onder arme boeren. Ons gehucht was het snelbouwcentrum van het revolutionaire project, met een vakschool en een bioscoop, een te grote kerk en een refter, een postkantoortje en een elementaire winkel.

Wat overblijft van die hoop op een glorieuze toekomst, zijn tientallen en tientallen verlaten boerderijtjes rond het stilgevallen gehucht waar ik nu woon. Er viel meer geld te verdienen in Duitse industrie en Belgische mijnen, de boerenzonen lieten hun schamele lap grond achter voor een beter bestaan, en wie de sprong niet waagde verhuisde weer weg van het platteland. De kantoren en scholen van de landhervorming raakten in onbruik en werden overgedragen aan het dichtstbijzijnde stadje. Dat bouwde ze om tot sociale woningen waarin het zijn menselijke miserie kon dumpen. Ik ben smoorverliefd op deze plek.

Hier komen leven, dat was van moeten. Sta me toe dat te verduidelijken.

Mijn bestaan wordt gedomineerd door het laatste halfuur ervan. Alles wat ik doe staat in functie van de slotscène van mijn verhaal. Ik hoop dat ik op mijn sterfbed bij volle verstand zal zijn en dat ik zal kunnen terugblikken op mijn leven. Anders is alles voor niets geweest.

Het Laatste Oordeel, dat is het laatste oordeel dat je over jezelf velt. Je gaat naar de hel als je tijdens je laatste oordeel prevelt 'Had ik maar...' Je gaat naar de hemel als je zegt 'Hèhè, dat was mooi.' De hemel of de hel, dat is waar je het laatste halfuur van je leven bent.

Ik wil niet dat in de film van mijn leven scènes zitten die mij in slaap doen vallen. Daarom duw ik mezelf geregeld van de hoge duikplank zonder zeker te weten of er wel water in het zwembad zit.

Ik ben altijd bang van die sprong. Maar angst houdt mij tenminste wakker.

Kijk, elke ochtend denk ik: 'Ben ik wel goed bezig?' En enkele maanden geleden was het antwoord: 'Niet echt hé, maat?' Want ik ben niet sterk genoeg voor sleur. Ik heb niet de moed om jarenlang hetzelfde te doen. Ik ben niet goed in wat ik al kan. Ja, dat is het. *Ik ben niet goed in wat ik al kan.*

Is het een midlifecrisis? Ik denk het niet. Want ik was societyreporter en ging door Afrika reizen. Ik deed tv en schakelde over naar reclame. Ik was hoofdredacteur en besliste rond de wereld te zeilen. Ik was directeur en kom hier nu artisjokken kweken. Als dit een midlifecrisis is, dan heb ik al veel midlifes en veel crisissen gehad.

Ik heb gewoon liever dat in die film van mijn leven scènes zitten die ik bij nader inzien beter had weggelaten - een

fout lief, een domme investering, een verkeerde job - dan scènes die ik had willen opnemen maar waar ik niet het lef voor had.

Nu ben ik verliefd geworden op dit vreemde gehucht, deze ruwe streek, deze hartelijke mensen, het mooie huis dat we ons te midden van de olijfbomen konden veroorloven. En omdat ik zo bang ben van mijn laatste halfuur ben ik hier maar meteen komen wonen.

Nee, wacht, ik moet daar eerlijk in durven zijn. De oorzaak van die vrijwillige verbanning naar mijn agrarische isoleercel ligt niet alleen bij mijn doodsangst voor mijn laatste oordeel, waarbij ik vooral die 'Had ik maar' wil vermijden. Ze ligt ook bij een consultatie die ik had in de drukke stadspraktijk van mijn huisdokter, waar ik zelden of nooit kwam. Omdat ik last had van schele hoofdpijnen ging ik er toch maar een keer langs, zat ik na het meten van hartslag en bloeddruk plotseling met trillende onderlip te vertellen over mijn werk, en kwam ik tot mijn opperste verbazing buiten met een briefje waarop 'burn-out' geschreven stond.

Ik denk oprecht dat die diagnose verkeerd was, ik weet zelfs niet of ik geloof dat die 'modernemensenziekte' bestaat - soms zijn we gewoon een paar dingen beu, maar als een jonge vrouw die zo lang gestudeerd heeft op een doktersbriefje schrijft dat ik drie maanden met vakantie moet, dan ben ik niet te beroerd een keer naar mijn eigen leven te kijken. Wat wilde ik verder? Een nog duurdere auto waarmee ik nog langer in de file kon staan? Een nog mooier maatpak waarmee ik een extra complimentje hoopte te scoren? Ik ben nooit een mens van status en bezit geweest. Dus nee.

Daarom besliste ik om van de diagnose niet een probleem, maar een hefboom te maken. Ik had er als kleine zelfstandige met grootse plannen en nog grotere onkosten sowieso geen baat bij om drie maanden lang door het raam van mijn stadsloft over de daken van de burens te staren. Bovendien had ik altijd gedroomd van een simpel leven op de boerenbuiten. Dus schreef ik bij die 'burn-out' het woord 'buitenkans' en besliste ik met de vrouw van mijn leven naar het kleine huisje in de verre velden te trekken waar ik deze zinnen nu schrijf. Ik wilde weleens weten of ik het aankon mij een jaar lang niet af te vragen wat er de volgende dag in mijn agenda staat en of ik mezelf zou kunnen aanleren geen schuld- of minderwaardigheidsgevoel te hebben als die agenda uit alleen maar lege bladzijden zou bestaan.

...

Er klimt een vette oranje maan door de eeuwenoude olijfbomen. De krekels hebben elkaar nog oorverdovend veel te vertellen. Heel erg in de verte blaft een hond. We hebben net, bij kaarslicht, een pasta gegeten met ingelegde tomaten. Er zoemen ook rotmuggen aan mijn hoofd maar dat ga ik niet opschrijven want dit verslag moet een beetje idyllisch blijven.

We zijn in twee dagen hiernaartoe gereden. In het begin keek ik nog bezorgd naar elke chauffeur om te zien of die ook naar mij keek, meer bepaald naar het hoekige gevaarte op het dak van mijn gestroomlijnde bolide.

In Zwitserland zei mijn vrouw: 'Ik vind bergen wel mooi, maar de Alpen niet want die zijn te scherp en ze liggen niet aan zee.'

In datzelfde land zei ze ook: 'Ik vind Zwitserland wel mooi maar dan als decor om met treintjes in te spelen, niet in het echt.'

En toen we in de Zwitserse spie reden die diep in Italië slijt, zei ze: 'Ik word daar claustrofobisch van, het is alsof die Zwitsers mij plat willen duwen.'

Mijn vrouw houdt niet erg van Zwitserland.

In Milaan sliepen we in een hotel. Het eerste wat ik 's morgens deed, was controleren of de raampjes van onze auto niet ingeklopt waren. Neen dus. En die kast lag ook nog op het dak.

Nu zijn wij en ons meubel in ons nieuwe thuis.

'Forever!' begroette Tonino ons met gespreide armen toen we zijn winkeltje binnenstapten om onze huissleutels op te halen. Het was de eerste keer dat ik hem Engels hoorde praten. Hij bedoelde dat we hier nu *forever* waren, nadat we twee jaren als toeristen heen en weer waren gependeld tussen Puglia en Gent.

Dezelfde avond wist ik het: de feesten uit reclamefilms voor Italiaanse olijfolie? Die bestaan. Telkens als in deze contreien een huis af is vieren bouwheren en werklui dat samen. Schalen vol gerechten uit boerenkeukens, een halve ton paardenvlees boven roodgloeiende kolen, vijvers landwijn van bevriende landbouwers, vele decibels gelach en op het einde van het feest wordt elk geslacht en elke leeftijd door de dronken vakmannen in het zwembad gegoooid. Ze geven je wel de tijd je telefoon uit je zakken te halen. Moeders met een baby op de arm blijven gespaard. Els en ik

fietsten flink beschonken in onze kleddernatte kleren terug naar huis. Het was bergaf, dus leek het of we vlogen. De vollemaan gaf ons licht.

• • •

Ik herken de vertwijfeling van de eerste dagen. Ook toen we pas vertrokken waren om rond de wereld te zeilen dwarrelden opeens stofdeeltjes van wanhoop de droom binnen. Ik plaag Els, die onder de buitendouche staat, of ik er bij mag komen en hoor haar antwoorden: 'Hebben we wel juist gekozen?' Haar huid glinstert in de avondzon. Uit ons huis schalt een elpee van Ennio Morricone. Mooier kan een leven niet worden.

Maar elke verandering brengt onzekerheid met zich mee. Daarom berusten mensen - GODVERDOMSE SHIT!

Oei, sorry, maar ik zit hier in het donker op ons terras te schrijven en opeens kwam er een wilde kat tegen mijn scheenbeen schurken. Godallemachtig zeg. Mijn hart is niet uit elkaar geknald. Ik heb nog lang te leven.

Oké, waar was ik?

Die kat heeft me gered. Ik was een open deur zo wijd als de straat van Gibraltar aan het instampen. Dat we bang zijn van verandering en dan bijvoorbeeld nog liever in een deprimerend leven blijven hangen dan de onzekerheid van het nieuwe op te zoeken. En nog van die gemeenplaatsen. Maar sinds onze zeilreis rond de wereld weten Els en ik: nog erger is het als je al een fantastisch leven hebt

en gewoon voor de spanning van koers verandert. Verandering die geen ontsnapping uit een vastgelopen situatie biedt, is pas echt beangstigend.

Els is ook gewoon afgemat. Een huis in België ontruimen en een huis in Italië herinrichten, dat hakt erin.

In de auto hiernaartoe zag ik haar opeens huilen achter het stuur. 'Ik vind dat zo jammer voor haar moeder', snikte ze. Op een cd speelde een traditioneel Italiaans partizanenlied, *Bella ciao*. Hartverscheurend mooi. Van een meisje dat met de partizanen wil gaan strijden en als ze sterft begraven wil worden op een berg onder een bloem voor de vrijheid.

'Ik ben ook zo'n meisje,' zei mijn vrouw, 'ik doe ook alleen maar wat ik wil.'